

ΦΥΛΛΑΔΙΟ 1: Καμπύλες και Διανυσματικά Πεδία

1. Να γίνει γραφική παράσταση του ίχνους της $\mathbf{r}(t) = \begin{cases} (2t, t) & t \in [0, 1] \\ (t+1, 5-4t) & t \in (1, 3] \end{cases}$
2. Δίνεται η καμπύλη: $\mathbf{r}(t) = (\sin^3 t, \eta\mu^3 t), t \in [0, 2\pi]$. Να βρεθεί το μοναδιαίο εφαπτόμενο διάνυσμα, καθώς και η εξίσωση της εφαπτομένης στα σημεία που αυτή ορίζεται.
3. Να βρεθεί η ταχύτητα των καμπύλων: $\mathbf{r}(t) = (4e^t, 6t^4, \sin t)$, $\mathbf{q}(t) = (t\eta\mu t, 4t)$
4. Να δειχθεί ότι οι παρακάτω παραμετρικές καμπύλες είναι ισοδύναμες. Ποιό είναι το κοινό τους ίχνος; Να βρεθεί μια φυσική παραμετρική παράσταση του ίχνους.

$$\mathbf{r}(t) = (2\sin t, 2\eta\mu t), t \in [0, \pi], \quad \mathbf{q}(t) = (-2\sin 2t, -2\eta\mu 2t), t \in [-\frac{\pi}{2}, 0]$$
5. Αν η $\mathbf{r} = \mathbf{r}(t), t \in I$ είναι μια ομαλή καμπύλη, να δειχθεί ότι η εξίσωση της εφαπτομένης στο σημείο $P(\mathbf{r}(t_0))$ είναι: $\mathbf{x} = \mathbf{r}(t_0) + (t - t_0)\mathbf{r}'(t_0)$. Υλικό σημείο ακολουθεί τη διαδρομή $\mathbf{r} = (e^t, e^{-t}, \sin t)$ μέχρι τη χρονική στιγμή $t = 1$ οπότε φεύγει από τη τροχιά του ακολουθώντας την εφαπτομένη. Σε ποιο σημείο του χώρου θα βρεθεί τη χρονική στιγμή $t = 3$;
6. Να βρεθούν παραμετρικές παραστάσεις για τις παρακάτω πεπλεγμένα ορισμένες καμπύλες.
  - a. $|x| + |y| = 1$
  - b. $x + y + z = 0, x - y + z = 1$
  - c. $x^2 + 2y^2 = 1, z = 3$
  - d. $z = 9 - (x^2 + y^2), x = y$
7. Στις παρακάτω περιπτώσεις να υπολογισθούν τα $\mathbf{r}'(t)$ και $\mathbf{F}(\mathbf{r}(t))$
  - a. $\mathbf{F}(x, y) = (xy, x - y)$, $\mathbf{r}(t) = (t, t^2), t \in [-2, 2]$
  - b. $\mathbf{F}(x, y) = (-y, x)$, $\mathbf{r}(t) = (\sin t, \eta\mu t), t \in [0, \pi]$
  - c. $\mathbf{F}(x, y, z) = (yz, z\sqrt{a^2 - y^2}, xy)$, $\mathbf{r}(t) = (a\sin t, a\eta\mu t, bt), t \in [0, 2\pi]$
  - d. $\mathbf{F}(x, y) = (x, y)$, $\mathbf{r}(t) = (a\sin t, a\eta\mu t), t \in [0, \pi]$
8. Να δειχθεί ότι η $\mathbf{r}(t) = (\frac{1}{1-t}, 0, \frac{e^t}{1-t})$ είναι γραμμή ροής του $\mathbf{F}(x, y) = (x^2, 0, z(1+x))$.
9. Αν ένα υλικό σημείο μάζας m διαγράφει μια τροχιά $\mathbf{r}(t)$ με ταχύτητα $\mathbf{v}(t) = \mathbf{r}'(t)$ υπο την επίδραση διανυσματικού πεδίου δυνάμεων $\mathbf{F}(x, y, z)$, Η δύναμη $\mathbf{F}$ συνδέεται με την επιτάχυνση $\mathbf{a}(t) = \mathbf{r}''(t)$ με τον 2ο νόμο του Νεύτωνα: $\mathbf{F}(\mathbf{r}(t)) = m\mathbf{a}(t)$. Να αποδειχθεί ότι:
  - a. Για την "ορμή", $\mathbf{J}(t) = m\mathbf{v}(t)$ και τη "τροφομορμή": $\mathbf{G}(t) = m\mathbf{r}(t) \times \mathbf{v}(t)$ ισχύουν:

$$\frac{d}{dt}[\mathbf{J}(t)] = \mathbf{F}(\mathbf{r}(t)), \quad \frac{d}{dt}[\mathbf{G}(t)] = \mathbf{r}(t) \times \mathbf{F}(\mathbf{r}(t))$$
  - b. Αν $\mathbf{F}(x, y, z) = -f(r)\mathbf{r}$, όπου $\mathbf{r} = (x, y, z)$, η διανυσματική ακτίνα του σημείου (x, y, z) και $r = \|\mathbf{r}\|$ το μέτρο της (κεντρικό πεδίο δυνάμεων) να δειχθεί ότι $\frac{d}{dt}[\mathbf{G}(t)] = 0$.
  - c. Αν $\mathbf{F}(x, y, z) = -\nabla V$, όπου $V = V(x, y, z)$ διαφορίσιμη συνάρτηση (συνάρτηση δυναμικού) να αποδειχθεί ότι
    - i. Η "ολική ενέργεια", $E(t) = \frac{1}{2}m \|\mathbf{r}'(t)\|^2 + V(\mathbf{r}(t))$ είναι σταθερή: $\frac{d}{dt}E(t) = 0$.
    - ii. Αν η τροχιά του υλικού σημείου κείται σε μια ισοδυναμική επιφάνεια ($V(\mathbf{r}(t)) = c$) όπου c σταθερά, η ταχύτητά του $v(t) = \|\mathbf{r}'(t)\|$ είναι σταθερή: $\frac{d}{dt}v(t) = 0$.
    - iii. Αν $c(t)$ είναι μια γραμμή ροής του $\mathbf{F}$, να δεχθεί ότι η συνάρτηση $V(\mathbf{r}(t))$ είναι φθίνουσα.
10. Για τα διανυσματικά πεδία της άσκησης 5 να υπολογισθούν τα $\nabla \cdot \mathbf{F}$ και $\nabla \times \mathbf{F}$ και να επαληθευθεί ο τύπος $\nabla \cdot (\nabla \times \mathbf{F}) = 0$. Να δειχθεί ότι για το διανυσματικό πεδίο $\mathbf{G}(x, y, z) = (x, y, z)$ δέν υπάρχει διανυσματικό πεδίο $\mathbf{F}$ με $\mathbf{G} = \nabla \mathbf{F}$.
11. Αν $f: R^3 \rightarrow R$ είναι μια C^2 συνάρτηση να δειχθεί ότι $\nabla \times \nabla f = \mathbf{0}$ και ότι για το διανυσματικό πεδίο $\mathbf{F}(x, y, z) = (y, -x, 0)$ δέν υπάρχει C^2 συνάρτηση $f: R^3 \rightarrow R$ με $\mathbf{F} = \nabla f$.